

Jornada sobre
Propietat intel·lectual

**REPTES
DIGITALS**

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

SEGON BLOC

EL PASSAT, EL PRESENT I EL FUTUR DE LA COMPENSACIÓ EQUITATIVA PER CÒPIA PRIVADA

ERIC ROMERO, ADVOCAT DE KPMG

#IPDIGITAL WWW.IPDIGITAL.CAT

EL PASSAT, EL PRESENT I EL FUTUR DE LA COMPENSACIÓ EQUITATIVA PER CÒPIA PRIVADA

Breu repàs de l'evolució legislativa i jurisprudencial de la compensació equitativa per l'existència del límit de còpia privada. Anàlisi sobre la seva adequació a la normativa comunitària i reflexió final sobre la seva importància en l'accés a continguts de l'era digital.

PONENT

Eric Romero Prades, advocat associat al departament de
Propietat Intel·lectual i de noves tecnologies de KPMG Abogados

Índex

1.- Introducció

2.- Passat: Evolució normativa i jurisprudencial

3.- Present: cas Padawan i adaptació de la normativa espanyola a la normativa europea

4.- Futur

1.- Introducció (i)

(I) Concepte:

“Compensació a abonar als titulars de drets de propietat intel·lectual per l’existència del límit de còpia privada al dret exclusiu de reproducció del que gaudeixen aquests respecte a les seves obres.”

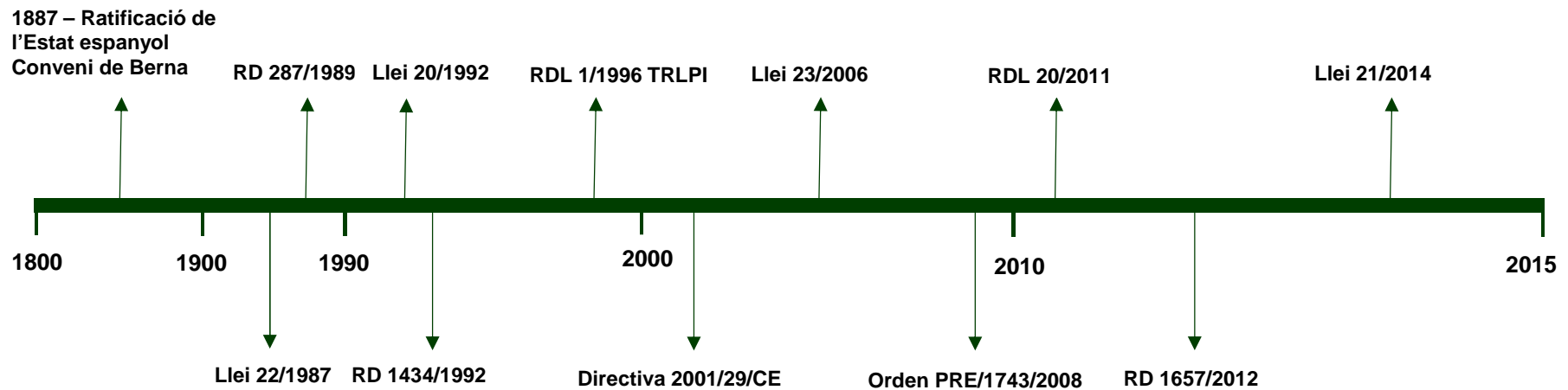
(II) Incidència de la normativa comunitària

- Des de l’elaboració del *Llibre verd sobre els drets d’autor i el repte de la tecnologia (Comissió de les Comunitats Europees – 1989)*, la Unió Europea ha seguit una política d’unificació de la propietat intel·lectual (mitjançant la promulgació d’una sèrie de directives) amb l’objectiu de superar les traves que la diversitat legislativa sobre la matèria plantejava a la unitat del mercat interior.
- Principi de supremacia del Dret comunitari.

1.- Introducció (ii)

(III) Els grans interessos en joc com a causa de l'elevat número de modificacions legislatives i reglamentàries.

2.- Passat: Evolució normativa i jurisprudencial (i)

Article 9.3 del Conveni de Berna (ratificat per l'Estat espanyol el

05/09/1887): faculta als estats que siguin part a permetre la reproducció de les obres en determinats

supòsits especials, sempre que aquesta reproducció no atempti contra l'explotació normal de la obra ni causi

Llei 22/1987	Llei 20/1992	Llei 43/1994	RDL 1/1996 TRLPI
<ul style="list-style-type: none">Introdueix per primer cop el límit de còpia privada, condicionat a l'existència d'una remuneració compensatòria a favor dels titulars de drets de Propietat Intel·lectual.Requisits per la còpia privada: còpia realitzada per persona física sobre obra ja divulgada pel seu ús privat i que no sigui objecte d'una utilització lucrativa o col·lectiva.Obligats al pagament: fabricants o importadors d'equips i materials destinats a la seva distribució comercial a Espanya que permetin la reproducció d'obres per realitzar còpies privades.Dret de gestió col·lectiva obligatòria.Procediment cobrament a través del RD 287/1989 basat en el principi d'auto administració dels agents implicats.	<ul style="list-style-type: none">Es manté el principi d'auto administració dels sectors implicats però s'introdueix un sistema en defecte d'acord basat en la intervenció mediador i resolutori d'un expert designat pel Ministeri de Cultura.Obligació dels deutors d'oferir totes les dades i documentació que els sol·licitin les EEGG.RD 1434/1992:<ul style="list-style-type: none">Definició publicacions en forma de llibres.Es regulen els equips, aparells i materials subjectes a compensació i els seus imports.Percentatge de repartiment entre els diferents titulars.Obligació de destinar el 20% al foment dels autors.	<ul style="list-style-type: none">Irrenunciabilitat del dret.S'inclouen com a deutors solidaris els majoristes i minoristes, excepte que acreditessin haver satisfet la remuneració.Establiment d'un procediment d'autoliquidació trimestral.	<ul style="list-style-type: none">Es faculta al govern a establir excepcions al pagament de la remuneració compensatòria quan quedi suficientment acreditat que el destí o ús final dels equips, aparells o suports no sigui realitzar còpies privades.

2.- Passat: Evolució normativa i jurisprudencial (ii)

Directiva 2001/29/CE	Llei 23/2006
<ul style="list-style-type: none">■ Primera directiva que faculta als Estats membres (article 5.2 b) a permetre com a límit als drets de propietat intel·lectual, el límit de còpia privada (reproduccions en qualsevol suport efectuades per una persona física per us privat i sense fins directa o indirectament comercials), sempre que els seus titulars rebin una compensació equitativa, tenint en compte si s'apliquen o no a la obra o prestació que es tracti les mesures tecnològiques contemplades en l'article 6.■ El dany que el acte en qüestió hagi causat als seus titulars com a criteri per calcular l'import de la compensació.■ Establiment de la <i>regla de minimis</i> basada en que quan el perjudici causat sigui mínim, no s'originarà una obligació de pagament.■ Obligació de tenir en compte la còpia privada digital.	<ul style="list-style-type: none">■ Canvi denominació: de remuneració compensatòria a compensació equitativa.■ S'amplien els requisits del límit de còpia privada: cal haver accedit legalment a la obra que es pretén reproduir.■ Establiment del procediment per aprovar els nous imports de la compensació pels equips, aparells i suports materials de reproducció digital, que s'aprovarien mitjançant ordre ministerial.■ En tant no s'apliqués aquesta ordre, es regulen els imports mitjançant disposició transitòria.■ Ordre PRE/1743/2008, de 18 de juny.

- Tant sols alguna sentència anecdòtica havia considerat la compensació una presumpció *iuris tantum* i, per tant, admetia prova en contrari i la devolució dels imports abonats (Sentència del Jutjat de lo Mercantil nº 1 de Sevilla, 149/2009, de 2 de setembre).

3.- Present: Cas “Padawan” i adaptació de la normativa espanyola a la normativa europea (i)

- **Sentència del TJUE de 21 d’octubre de 2010 (Assumpte C-467):** Coneguda com el cas “Padawan”, determina que no es conforme a Dret comunitari un sistema de compensació equitativa per còpia privada que s’aplica de forma indiscriminada sobre equips, aparells i suports de reproducció digital que no s’hagin posat a disposició d’usuaris privats i que estiguin manifestament reservats a usos diferents a realitzar còpies privades.
- **Sentències de la Sala de lo Contenciós-Administratiu (secció tercera) de l’Audiència Nacional, de 22 de març 2011 (recursos 704/2004 i 755/2008):** Anul·len l’ordre 1734/2008, de 18 de juny per raons merament formals, no haver seguit el procediment i no haver demanat la perceptiva memòria econòmica.
- **Altres sentències del TJUE:** Sentència de 16 de juny de 2011 (Assumpte C-462/09), Sentència de 11 de juliol de 2013 (Assumpte C-521/11) i Sentència de 27 de juny de 2013 (Assumptes C-457/11 i C-460/11).

3.- Present: cas Padawan i adaptació de la normativa espanyola a la normativa europea (ii)

Com adapten l'executiu i legislador espanyols el sistema de compensació equitativa a la normativa comunitària?

Disposició addicional desena RD 20/2011, de 30 de desembre	Reial Decret 1657/2012, de 7 de desembre	Llei 21/2014, de 4 de novembre, de modificació del TRLPI i la LEC.
<ul style="list-style-type: none">■ Suprimeix la compensació equitativa per còpia privada (article 25 del TRLPI).■ Reglamentàriament s'establirà el procediment de pagament amb càrrec els pressupostos generals de l'Estat, determinant la quantia en base a l'estimació del perjudici causat.	<ul style="list-style-type: none">■ Es mantenen els següents principis: (i) la irrenunciabilitat de la compensació, (ii) la seva gestió col·lectiva obligatòria per part de les entitats de gestió col·lectiva obligatòria, (iii) la distribució en cada modalitat de reproducció per part dels diferents beneficiaris, (iv) i els requisits perquè una publicació de contingut cultural, científic o tècnic pugui ser beneficiària.■ Determinació de la compensació anualment mitjançant ordre ministerial, dintre els límits pressupostaris establerts per cada exercici.■ Per l'estimació del perjudici causat, es tindran en compte (i) l'estimació de còpies realitzades; l'impacte de la còpia privada sobre la venda d'exemplars; (iii) el preu mitjà de la unitat de cada modalitat reproduïda, el percentatge del preu de la còpia original que va destinat a remunerar els drets de propietat intel·lectual i la vigència dels drets de propietat intel·lectual de les obres i prestacions reproduïdes; (iv) el temps de conservació de les reproduccions efectuades; (v) i la disponibilitat i aplicació de mesures tecnològiques efectives adoptades sobre les obres.■ S'exclouen del límit de còpia privada les realitzades a equips, aparells i suports que no s'hagin posat a disposició d'usuaris privats i que estiguin manifestament reservats a usos diferents de còpies privades.	<ul style="list-style-type: none">■ Regula la compensació en l'article 25 del TRLPI en els termes del RD 1657/2012.■ Modifica l'article 31.2 del TRLPI i als requisits establerts en la seva redacció anterior, s'afegeixen els següents:<ul style="list-style-type: none">- Que no queda dins l'àmbit de la còpia privada els usos professionals o empresarials.- Que s'entendrà que s'ha accedit legalment i des de una font lícita a la obra divulgada únicament en els següents supòsits: (i) quan es realitzi la reproducció, directa o indirectament, a partir d'un suport que contingui una reproducció de la obra, autoritzada pel seu titular, comercialitzat i adquirir en propietat per compra-venta mercantil, (ii) o quan es realitzi una reproducció individual d'obres a les que s'hagi accedit a través d'un acte legítim de comunicació pública, mitjançant la difusió de la imatge, del so o d'ambdós, i no havent-se obtingut la referida reproducció mitjançant fixació en establiment o espai públic no autoritzada.

3.- Present: cas Padawan i adaptació de la normativa espanyola a la normativa europea (iii)

¿S'adequa la normativa espanyola actual a la normativa europea?

- Qüestió prejudicial plantejada al TJUE per part del Tribunal Suprem en relació a l'adequació al dret comunitari del Reial Decret 1657/2012, de 7 de desembre (Interlocutòria de la Secció 4^a de la Sala de lo Contenciós-administratiu, de 10 de setembre de 2014).

Arguments a favor	Arguments en contra
<ul style="list-style-type: none">■ Tal i com ha afirmat el TJUE, la Directiva 2001/29 únicament estableix als Estats membres que preveuen en les seves legislacions el límit de copia privada, la obligació de d'assegurar-se que els titulars de drets de propietat intel·lectual siguin compensats pels perjudicis que els causa l'existència d'aquest límit. Per tant, en la mesura que l'assignació a través dels pressupostos generals complís amb aquesta obligació de resultat imposada per la directiva, aquest nou sistema de compensació seria conforme a Dret.	<ul style="list-style-type: none">■ El TJUE ha declarat conforme a la Directiva 2001/29 sistemes de el deutor sigui qui posa a disposició de persones físiques els equips, aparells i suports de reproducció ja que que aquests poden controlar si es destinen a particulars i repercutir el cost de la compensació sobre els usuaris finals que són qui realitzen les còpies privades i per tant, qui deuen reparar el perjudici. En la mesura que l'assignació de la compensació a través dels pressupostos generals de l'Estat no hi contribueixen únicament els particulars, podria considerar-se que aquest sistema s'aplica de forma indiscriminada i, per tant, no és conforme a Dret.

4.- Futur

Les diferències entre les legislacions dels Estats membres i la falta de concreció de la Directiva 2001/29 requereixen una nova regulació a nivell comunitari que:

- Proporcioni una definició dels conceptes de “compensació equitativa” i “perjudici”.
- Estableixi de forma concreta els productes a gravar.
- Tingui en compte les noves formes d’exploració de continguts en el món online on els consumidors ja no disposen de les obres sinó que accedeixen en el moment i des del lloc que aquests consideren i que, de conformitat amb la legislació vigent, no són objecte del límit de còpia privada.
- No obstant lo anterior, determini si han de ser gravats determinats serveis de computació en el núvol que ofereixen possibilitats de gravació i magatzematge per fins privats. Informe sobre els canons per còpia privada (17-02-2014) de la Comissió d’Assumptes Jurídics del Parlament Europeu.
- Actualitzi la compensació periòdicament i, d’acord amb la *regla de minimis*, l’arribi a suprimir si arriba un moment en que el perjudici causat sigui mínim.

En sentit similar es va pronunciar la Comissió d’Assumptes Jurídics del Parlament Europeu en l’Informe sobre canons per còpia privada (2013/2114(INI)) de data 17 de febrer de 2014.

MOLTES GRÀCIES!

Eric Romero Prades

Advocat associat al Departament de Propietat intel·lectual i Noves

Tecnologies a:

KPMG Abogados, S.L.
Torre Realia
Plaça d'Europa, 41
08908 L'Hospitalet de Llobregat
Barcelona

Telèfon +34 93 253 29 00
Fax +34 93 280 49 16
Internet www.kpmgabogados.es

ericromero@kpmg.es